

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ساوه
معاونت آموزش، تحقیقات و دانشجویی فرهنگی

دفتر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی (EDC)

شیوه نامه ی جامع تدوین، بازنگری، طراحی و ارزشیابی

برنامه های درسی

مقدمه

آموزش اثربخش مستلزم برنامه ریزی درسی است. هر گونه آموزشی، هنگامی موفق خواهد بود که هدف یا اهداف آموزشی مشخص و مطلوبی را دنبال کند و مبتنی بر اصول، فنون و مهارتهای برنامه ریزی درسی باشد. از این رو، به منظور فراهم نمودن زمینه های الزام برای اجرا فرایندهای تدوین، بازنگری و ارزشیابی برنامه های درسی دانشکده علوم پزشکی ساوه، شیوه نامه ی تدوین، بازنگری، طراحی و ارزشیابی برنامه های درسی به شرح زیر تدوین و ابلاغ میگردد. در حوزه برنامه ی درسی، مفاهیمی وجود دارند که در ادامه به برخی از این مفاهیم اشاره می شود.

تعاریف و کلیات

- **برنامه ی درسی (Curriculum):** عبارت است از کلیه فعالیت های یاددهی - یادگیری به منظور تغییر رفتار یادگیرنده و ارزشیابی تحقق این تغییرات.
- **تدوین برنامه درسی (Curriculum development):** عبارت است از فرایند گام به گام مورد استفاده برای ایجاد پیشرفت های مثبت در برنامه های درسی.
- **بازنگری برنامه درسی (Curriculum revision):** عبارت است از تغییر جهت یا موقعیت دادن به برنامه درسی از طریق اهداف کلی و اختصاصی، مرور محتوای موجود، تجدیدنظر در روش های آن و بازنگری در مورد اثربخشی آن.
- **طراحی برنامه درسی (Curriculum design):** عبارت است از سازماندهی آگاهانه برنامه ی درسی در یک دوره یا کلاس درس.
- **برنامه ریزی درسی (Curriculum planning):** شامل اجرای انواع مختلف استراتژی های آموزشی و روش های سازمانی میباشد که بر دستیابی به پیشرفت مطلوب فراگیر و نتایج یادگیری وی تمرکز دارد.

معیارهای ارزیابی برنامه های درسی

واحد برنامه ریزی درسی دانشکده معیارهای زیر را برای بررسی و تصویب برنامه های درسی تدوین، بازنگری و یا طراحی شده، مدنظر قرار می دهد:

* اصول علمی تدوین، بازنگری و طراحی برنامه های درسی (مانند شیوه نامه هاردن بارویکرد آموزش پاسخگو).
* شیوه نامه های موجود.

* مقررات و آیین نامه های آموزشی دوره های مختلف آموزشی مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.

ارکان برنامه ریزی درسی دانشکده

ساختار و ارکان اصلی برنامه ریزی درسی دانشکده عبارتند از:

الف. گروه آموزشی

ب. واحد برنامه ریزی درسی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده

ج. شورای آموزشی دانشکده

شرح وظایف و مسؤلیتها

۱. گروه آموزشی:

- ۱-۱ مسؤلیت اصلی تدوین و بازنگری برنامه های درسی هر رشته ی آموزشی با گروه آموزشی مربوطه میباشد.
- ۱-۲ هر گونه پیشنهاد توسط اعضای هیات علمی، دانشجویان، کمیته برنامه ریزی درسی دانشکده، شورای آموزشی دانشکده و سایر صاحب نظران، قابل طرح در گروه آموزشی میباشد.
- ۱-۳ گروههای آموزشی موظفند بر اساس آیین نامه های آموزشی مقاطع مختلف و مالک ها و معیارهای تعیین شده در واحد برنامه ریزی درسی دانشگاه اقدام به تدوین و بازنگری برنامه های درسی کنند.
- ۱-۴ مسؤلیت طرح درس های ارائه شده به صورت روزانه یا ترمی بر عهده اعضای هیات علمی گروههای آموزشی میباشد.

۲. واحد برنامه ریزی درسی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشکده:

واحد برنامه ریزی درسی مرکز مطالعات، نقش سیاست گذاری، نظارتی و مشاوره‌ای در خصوص فرایندهای برنامه ریزی درسی دانشگاه دارد و این نقش را از طریق بررسی کارشناسی برنامه های درسی با توجه به مستندات ارائه شده، ارائه مشاوره و پایش فرایندها انجام میدهد.

۳. شورای آموزشی دانشکده

شورای آموزشی دانشکده، وظیفه تعیین سیاست های کلی در خصوص تدوین و بازنگری برنامه های درسی دارد. هر گونه تغییر در برنامه های درسی موجود و درخواست برای تدوین برنامه های درسی جدید با تصویب شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا و پیگیری دارد.

دامنه و حدود اختیارات در بازنگری برنامه های درسی دانشکده

حدود اختیارات دانشکده در بازنگری برنامه های درسی بر اساس آیین نامه های آموزشی مقاطع مختلف شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی وزارت بهداشت میباشد.

مراحل اجرایی تدوین و بازنگری برنامه های درسی دانشکده

مراحل کار در دو فاز کلی نیازسنجی و طراحی برنامه درسی انجام می شود و بر اساس مدل هاردن در ۱۰ گام زیر انجام خواهد شد.

۱. نیازسنجی

۲. تنظیم برون دادهای یادگیری

۳. شناسایی محتوا

۴. سازمان دهی محتوا

۵. راهبردهای آموزشی

۶. روش های تدریس

۷. ارزشیابی

۸. ارتباط اجرای برنامه

۹. محیط آموزشی

۱۰. مدیریت طراحی کوریکولوم

تصویب و بازنگری

- این شیوه نامه دو سال پس از اجرا و پس از اخذ بازخورد از صاحب نظران و ذینفعان، مورد بازنگری قرار میگیرد.

- این شیوه نامه، در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۸/۱۱ کمیته برنامه ریزی درسی دانشکده به تصویب رسید و از تاریخ تصویب قابل اجرا میباشد.